

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr 247/2022 van 9 november 2022

Betreft: Voorontwerp van ordonnantie tot vaststelling van een kader voor de planning, uitvoering en opvolging van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid (CO-A-2022-231)

Vertaling¹

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Marie-Hélène Descamps, Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van mevrouw Elke Van den Brandt, minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Mobiliteit, Openbare Werken en Verkeersveiligheid ontvangen op 23 augustus 2022;

Gelet op de aanvullende informatie ontvangen op 23 en 26 september 2022;

Brengt op 9 november 2022 het volgende advies uit:

¹ Voor de oorspronkelijke versie van de tekst, die collegiaal werd gevalideerd, cf. de Franse versie van de tekst, die beschikbaar is in de FR-versie van de rubriek "adviezen" van de website van de Autoriteit.

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 23 augustus 2022 heeft de minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Mobiliteit, Openbare Werken en Verkeersveiligheid, het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit gevraagd betreffende een voorontwerp van ordonnantie tot vaststelling van een kader voor de planning, uitvoering en opvolging van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid (hierna "het voorontwerp").
2. Zoals blijkt uit de nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering volgt dit voorontwerp op de goedkeuring van het nieuwe gewestelijke mobiliteitsplan, genaamd "Good Move", op 25 maart 2021 door de Brusselse Regering. Het plan is op basis van de ordonnantie van 26 juli 2013 *tot vaststelling van een kader inzake mobiliteitsplanning en tot wijziging van sommige bepalingen die een impact hebben op het vlak van mobiliteit* (hierna "de mobiliteitsordonnantie van 2013") aangenomen en is het *"resultaat van een onuitgegeven samenwerking tussen private en overheidsspelers, het middenveld en de burgers"*. Uit dit overleg bleek dat een aantal verbeteringen van de mobiliteitsordonnantie van 2013 noodzakelijk waren, zowel wat betreft het gewestelijk mobiliteitsplan en de gemeentelijke mobiliteitsplannen, als wat betreft een reële opvolging en de uitvoering van het mobiliteitsbeleid. Gezien het aantal aan te brengen wijzigingen, is ervoor gekozen een nieuwe ordonnantie op te stellen met het oog op voldoende leesbaarheid en rechtszekerheid, en bijgevolg de thans geldende mobiliteitsordonnantie van 2013 op te heffen.
3. De door het voorontwerp aangebrachte wijzigingen zijn er met name op gericht de uitvoering van een mobiliteitsbeleid te faciliteren door de oprichting van een Observatorium² [binnen het bestuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid (hierna "Brussel Mobiliteit")] dat is belast met de opvolging van de uitvoering van het mobiliteitsbeleid en de ontwikkeling van tools voor de opvolging van de mobiliteit door middel van het verzamelen van gegevens en het mogelijk maken van verschillende analyses en statistieken.
4. Inzake gegevensbescherming beoogt het voorontwerp een wettelijk kader te scheppen ter rechtvaardiging van de verwerkingen van persoonsgegevens die nodig zijn voor de uitvoering van taken van algemeen belang van Brussel Mobiliteit. Om bij te dragen tot de uitwerking, uitvoering, opvolging en evaluatie van het mobiliteitsbeleid en de verkeersveiligheid op het grondgebied van het Brussels Gewest, gaat de Autoriteit ervan uit dat het voorontwerp in wezen een kader wil bieden voor de volgende verwerkingen van persoonsgegevens die nodig zijn voor:
 - het samenstellen van steekproeven van de bevolking met het oog op het afnemen van enquêtes in verband met mobiliteit en verkeersveiligheid;

² Zie artikel 7 van het voorontwerp.

- het uitvoeren van studies en enquêtes op basis van het resultaat van deze enquêtes;
 - het uitvoeren van gerichte analyses op basis van gegevens uit verschillende gegevensbronnen;
 - het "invoeren van tools " op basis van het resultaat van enquêtes en de gegevens uit verschillende gegevensbronnen;
 - het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek.
5. Op 4 december 2022 heeft de Autoriteit de adviesaanvraag doorgestuurd naar het Controleorgaan op de politionele informatie (COC), zodat dit kon beoordelen of het bevoegd was om advies uit te brengen. Op 5 oktober 2022 antwoordde het COC dat het, zo nodig, een advies over het voorontwerp zou uitbrengen.
 6. Het onderhavige advies heeft enkel betrekking op verwerkingen van persoonsgegevens die binnen het toepassingsgebied van de AVG vallen en dus niet door de politiediensten worden uitgevoerd.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

a. De beginselen van noodzakelijkheid, evenredigheid, voorspelbaarheid en rechtmatigheid

7. Elke verwerking van persoonsgegevens vormt een inbreuk op het recht op privacy van de betrokkenen. Deze inmenging is als zodanig slechts aanvaardbaar indien zij noodzakelijk is en evenredig is aan de doelstelling van algemeen belang die ermee wordt nagestreefd, en die in beginsel als leidraad moeten dienen voor elke wettelijke bepaling die een verwerking van persoonsgegevens regelt. De auteur van een dergelijke norm moet kunnen aantonen dat deze voorafgaande analyse van noodzakelijkheid en evenredigheid is uitgevoerd.
8. Het noodzakelijkheidsbeginsel vereist niet alleen het beoordelen van de doeltreffendheid van de beoogde verwerking met het oog op het bereiken van het nagestreefde doel, maar ook het nagaan of die beoogde verwerking de minst ingrijpende manier is om dat doel te bereiken.
9. Als de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens wordt aangetoond, moet nog worden aangetoond dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het nagestreefde doel, dat wil zeggen dat er een billijk evenwicht is tussen de verschillende aanwezige belangen, en de rechten en vrijheden van de betrokkenen; met andere woorden, er moet worden nagegaan of het ongemak dat de beoogde verwerking veroorzaakt, niet buitensporig is ten aanzien van het nagestreefde doel.

10. Behalve dat zij noodzakelijk en evenredig is, overeenkomstig artikel 6, lid 3, van de AVG, gelezen in het licht van overweging 41³ van de AVG, moet de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk wordt geacht voor het vervullen van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen⁴, worden geregeld door duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorspelbaar is. Elke norm voor de verwerking van persoonsgegevens moet dus voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan de betrokkenen duidelijk kunnen zien welke verwerkingen van hun gegevens plaatsvinden en onder welke omstandigheden deze gegevensverwerkingen zijn toegestaan.

11. In het onderhavige geval benadrukt de Autoriteit meteen al dat de in het voorontwerp beoogde verwerkingen van persoonsgegevens een **ernstige inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen** vormen, en dit om de volgende redenen:

- zij worden op grote schaal uitgevoerd door het grote hoeveelheid gegevens en het aantal betrokkenen⁵,
- zij hebben betrekking op gezondheidsgegevens (eventueel gegevens over het verplaatsingsvermogen⁶) en gegevens over strafbare feiten⁷ - die bijzondere gegevenscategorieën zijn in de zin van de artikelen 9 en 10 van de AVG -,
- zij zullen op regelmatige basis⁸ worden uitgevoerd zodat men over bijgewerkte gegevens beschikt waarmee de evolutie van de mobiliteit kan worden gevolgd en de uitvoering van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid kan worden geëvalueerd, en
- zij houden een kruising of combinatie van persoonsgegevens in uit verschillende bronnen.

12. De Autoriteit herinnert eraan dat de in het voorontwerp geregelde verwerkingen van persoonsgegevens betreffende gezondheidsgegevens van burgers in de zin van artikel 9 van de AVG, niet alleen moeten gebaseerd zijn op een rechtmatigheidsgrond in de zin van artikel 6, lid 1, van de AVG, maar ook moeten vallen onder een van de tien in artikel 9, lid 2, voorziene

³ "41. Wanneer in deze verordening naar een rechtsgrond of een wetgevingsmaatregel wordt verwezen, vereist dit niet noodzakelijkerwijs dat een door een parlement vastgestelde wetgevingshandeling nodig is, onverminderd de vereisten overeenkomstig de grondwettelijke orde van de lidstaat in kwestie. Deze rechtsgrond of wetgevingsmaatregel moet evenwel duidelijk en nauwkeurig zijn, en de toepassing daarvan moet voorspelbaar zijn voor degenen op wie deze van toepassing is, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie („Hof van Justitie”) en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens”.

⁴ Art. 6.1.e) van de AVG.

⁵ Volgens artikel 29, §4, in ontwerp zijn de betrokkenen personen die gewoonlijk in België verblijven en zich verplaatsen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

⁶ Volgens artikel 29, §3, in ontwerp zullen gegevens worden verzameld over het bezit van een parkeerkaart voor personen met een handicap.

⁷ Volgens artikel 29, §3, in ontwerp zullen gegevens over overtredingen van het verkeersreglement worden verzameld.

⁸ Zie punt 87.

uitzonderingen⁹. De rechtsgrondslag van artikel 6, lid 1, en de uitzondering van artikel 9, lid 2, hoeven echter niet noodzakelijk overeen te stemmen. In dit verband wijst de Autoriteit erop dat de betrokken gegevensverwerkingen waarschijnlijk gebaseerd zijn op artikel 9, lid 2, punt j), van de AVG, voor zover aan de daarin gestelde voorwaarden wordt voldaan.

13. Volgens artikel 22 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet een norm van wettelijke rangorde bepalen onder welke omstandigheden een gegevensverwerking is toegestaan. Overeenkomstig het rechtmatigheids- en voorspelbaarheidsbeginsel moet deze wetgevingsnorm dus in ieder geval de essentiële elementen van de verwerking vastleggen.
14. Wanneer de verwerking van gegevens een bijzonder ernstige inmenging vormt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen, zoals in het onderhavige geval, is het noodzakelijk dat de **volgende essentiële elementen door de wetgever worden vastgesteld**: (het)(de) precieze doeleinde(n)¹⁰, waarvan men bij lezing reeds begrijpt welke gegevensverwerkingen voor de verwezenlijking ervan zullen plaatsvinden, de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is), de (categorieën van) gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van (dit) (deze) doeleinde(n), de bewaartermijn van de gegevens¹¹, de categorieën van betrokkenen van wie de gegevens zullen worden verwerkt, de (categorieën van) ontvangers aan wie de gegevens worden meegedeeld¹² en de omstandigheden waarin deze hun zullen worden meegedeeld.
15. Dit neemt uiteraard niet weg dat, voor zover de essentiële elementen van de beoogde verwerking van persoonsgegevens in de wet in formele zin zijn omschreven, de details en modaliteiten door middel van uitvoeringsbepalingen kunnen worden uitgewerkt, weliswaar na aanvullend advies van de Autoriteit, overeenkomstig artikel 36, lid 4, van de AVG.
16. De Autoriteit wijst erop dat gezien de aanzienlijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen als gevolg van de door de regeling beoogde gegevensverwerkingen, het van belang is dat het voorontwerp een passend niveau van voorspelbaarheid waarborgt, hetgeen in de huidige stand van het voorontwerp niet het geval is. Het voorontwerp en artikel 29 daarvan laten in hun huidige vorm immers niet toe te zien of te begrijpen welke verwerkingen van persoonsgegevens worden beoogd met het door het voorontwerp ingevoerde regeling. Op basis van de momenteel in

⁹ Zie GEORGIEVA, L. en KUNER, C., "Article 9. Processing of special categories of personal data" in KUNER, C., BYGRAVE, L.A. en DOCKSEY, C., *The EU General Data Protection Regulation (GDPR). A Commentary*, Oxford University Press, Oxford, p. 37; zie ook beslissing ten gronde nr. 76/2021, punt 33.

¹⁰ Zie ook artikel 6.3 van de AVG.

¹¹ Het Grondwettelijk Hof heeft erkend dat "de wetgever de vereisten inzake de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen", arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.23.

¹² Zie bijvoorbeeld Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.18, en Grondwettelijk Hof, arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 e.v.

het voorontwerp aanwezige elementen kunnen de betrokkenen het volgende immers niet zien of begrijpen:

- Welke gegevens worden verzameld en waar komen zij vandaan?
- Welke gegevens worden aan welke andere gegevens gekoppeld en in welke mate? Is het de bedoeling van de opsteller van het voorontwerp om gegevens op geaggregeerde wijze te koppelen op het niveau van "small cells" of op het niveau van het individu?
- En vooral, welk(e) concre(e)t(e) doel(en) wordt/worden nagestreefd met elke gegevensverwerking?

17. Ter illustratie noemt de Autoriteit de volgende voorbeelden. In de eerste plaats blijkt uit het voorontwerp dat "*locatiegegevens*"¹³ zullen worden verwerkt, en uit de aanvullende informatie dat het zou gaan om "*gegevens betreffende het verkeer van voertuigen en personen in het kader van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*". Gaat het om gegevens betreffende de locatie van wagens in de parkeergarages van het Brussels Gewest, gegevens over het gebruik van diensten van Uber of micro-mobiliteitsdiensten¹⁴ (gebruik van een Lime step?) of de locatie van de GPS-chip in gedeelde wagens of gegevens van ANPR-camera's? In de tweede plaats blijkt uit de aanvullende informatie ook dat de inschrijvingsgegevens van de voertuigen zullen worden gebruikt voor kruisingen tussen gegevensbanken. Komen de inschrijvingsgegevens van de DIV of van de ANPR-camera's? Zullen gegevens van de ANPR-camera's gekoppeld worden aan belastingsgegevens met betrekking tot mobiliteitsgerelateerde voordelen van alle aard? En om welk(e) concre(e)t(e) doel(en) na te streven dat/die anders onmogelijk te bereiken is/zijn?

18. Bovendien brengt het opzetten van een gegevensbank met een enorme hoeveelheid gegevens, met name betreffende de gezondheid en strafbare feiten, of gegevens van zeer gevoelige aard (routegegevens¹⁵), en uit verschillende bronnen, een hoog risico met zich mee van verder hergebruik van gegevens die oorspronkelijk voor bepaalde doeleinden zijn verzameld (in dit geval het uitvoeren van enquêtes, analyses, studies en het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek om het Brusselse mobiliteitsbeleid uit te werken en te ondersteunen), voor andere doeleinden die onverenigbaar zijn met de eerstgenoemde (risico van "function creep") (bijvoorbeeld de opsporing van fraude of strafbare feiten).

¹³ Zie ook de opmerkingen betreffende locatiegegevens onder punt d.

¹⁴ Volgens de website van Brussel Mobiliteit (<https://mobilite-mobiliteit.brussels/nl/zich-verplaatsen/gedeelde-mobiliteit-mobiliteitsapps>) gaat het om het rijden met elektrische scooters of steps die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ter beschikking worden gesteld aan de hand van een applicatie op de smartphone.

¹⁵ Zie punt 66 hieronder.

19. In deze omstandigheden, teneinde te zorgen voor aangepaste waarborgen voor gegevensverwerkingen die een hoog risico voor de rechten en vrijheden van betrokkenen inhouden, geeft de Autoriteit reeds aan dat het aanbeveling verdient gegevens te aggregeren op het niveau van "small cells" van elke analyse-eenheid, voordat zij aan andere gegevens worden gekoppeld. Gegevens die uit een specifieke gegevensbank komen zullen dus op het niveau van een "small cell" worden geaggregeerd, bijvoorbeeld een wijk in Brussel of een groep personen, voordat zij met Brussel Mobiliteit worden gedeeld en aan andere gegevens voor analyse worden gekoppeld.
20. Voorts blijkt uit het adviesaanvraagformulier dat tot nu toe geen gegevensbeschermingseffectbeoordeling is verricht. In dit verband herinnert de Autoriteit eraan dat een gegevensbeschermingseffectbeoordeling, overeenkomstig artikel 35, lid 3, van de AVG ¹⁶ moet worden verricht vóór de uitvoering van elke gegevensverwerking die door het voorontwerp wordt gegenereerd¹⁷. Zij zal voor advies aan de Autoriteit moeten worden voorgelegd indien er "restrisico's" blijken te bestaan. De EDPB beveelt overigens aan deze effectbeoordeling te publiceren.

b. Doeleinden en evenredigheid van de verwerkingen

21. Overeenkomstig artikel 5, lid 1, punt b), van de AVG, mag een verwerking van persoonsgegevens enkel worden verricht voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
22. Artikel 29, §2, in ontwerp bepaalt dat de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt de volgende zijn:

« 1° het samenstellen van steekproeven van de bevolking en contact met hen te maken hiervoor met het oog op het afnemen van enquêtes;

2° de uitvoering van studies of enquêtes en de invoering van tools die kunnen bijdragen aan de uitwerking, uitvoering, opvolging en evaluatie van het Brusselse mobiliteitsbeleid;

3° het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek. »

¹⁶ "Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling als bedoeld in lid 1 is met name vereist in de volgende gevallen:

- a) een systematische en uitgebreide beoordeling van persoonlijke aspecten van natuurlijke personen, die is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, en waarop besluiten worden gebaseerd waaraan voor de natuurlijke persoon rechtsgevolgen zijn verbonden of die de natuurlijke persoon op vergelijkbare wijze wezenlijk treffen;
- b) grootschalige verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9, lid 1, of van gegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten als bedoeld in artikel 10; of
- c) stelselmatige en grootschalige monitoring van openbaar toegankelijke ruimten".

¹⁷ Zie ook artikel 23 van de WVG, op grond waarvan de verwerkingsverantwoordelijke een dergelijke analyse moet uitvoeren, zelfs indien in het kader van de vaststelling van de rechtsgrondslag reeds een algemene gegevensbeschermingseffectbeoordeling is uitgevoerd.

23. Wat het eerste doeleinde betreft, blijkt uit de aanvullende informatie van de afgevaardigde ambtenaar dat het samenstellen van steekproeven (willekeurig of gericht op doelgroepen) zal gebeuren op basis van een loting *"om enquêtes in verband met mobiliteit en verkeersveiligheid af te nemen"* en dat *"deze enquêtes vervolgens studies en tools kunnen voeden (bijv.: multimodaal verplaatsingsmodel) die nodig zijn voor de uitwerking, uitvoering, opvolging en evaluatie van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid"*. Wat de twee andere doelstellingen betreft, blijkt uit de genoemde informatie dat het erom gaat Brussel Mobiliteit gebruik te laten maken van gekoppelde gegevens (via het rijksregisternummer of een andere identicator die specifiek is voor de geraadpleegde gegevensbron) uit *"officiële gegevensbronnen (relevant voor de evaluatie en oriëntatie van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid)"*.
24. Gevraagd naar de noodzaak van deze doeleinden om de taken van algemeen belang uit te voeren waarmee Brussel Mobiliteit is belast, antwoordde de afgevaardigde ambtenaar dat als bestuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met uitrusting, infrastructuur en vervoer, *"Brussel Mobiliteit instaat voor de definitie van mobiliteitsstrategieën, de inrichtings-, vernieuwings- en onderhoudsprojecten van openbare ruimten en wegen, alsmede de infrastructuur voor het openbaar vervoer, de verkeersveiligheid en taxi's."* (onderstreept en vertaald door de Autoriteit) Hij preciseerde: *"Om deze taken uit te voeren is het voor Brussel Mobiliteit van essentieel belang om studies, onderzoeken of zelfs enquêtes te kunnen uitvoeren (en dus het samenstellen van steekproeven in dat verband, evenals de contactopname die volgt op bepaalde soorten enquêtes, zoals verplaatsingsenquêtes en enquêtes over huishoudens), om de evolutie van de situatie op het gebied van mobiliteit te kennen en mobiliteits- en verkeersveiligheidsstrategieën te kunnen voorstellen, waarbij de economische ontwikkeling - en de groeiende behoefte aan mobiliteit - zo goed mogelijk wordt gecombineerd met de verbetering van de levenskwaliteit en een duurzame ontwikkeling. Het is van essentieel belang dat Brussel Mobiliteit statistische analyses, onderzoeken en kruisingen tussen gegevensbanken kan uitvoeren om relevante en toereikende strategieën uit te werken om het mobiliteitsbeleid in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest op te volgen en te evalueren. Daarom moet Brussel Mobiliteit toegang krijgen tot de persoonsgegevens waarop dit artikel 29 van het ontwerp van ordonnantie betrekking heeft, en deze kunnen verzamelen, verwerken en beheren."* (onderstreept en vertaald door de Autoriteit)
25. Wat het derde doeleinde betreft, verduidelijkte hij in dit verband dat *"het meestal de instanties voor statistische analyse zelf zijn die de gegevens veilig en langdurig bewaren. Het is echter niet onmogelijk dat de taken van het Observatorium (ingesteld bij art. 7 en a priori opgenomen in Brussel Mobiliteit [...]) worden uitgebreid tot dit doeleinde (...). Ook hebben wij er de voorkeur aan gegeven dit doeleinde in de tekst van het ontwerp van ordonnantie te behouden met het oog op deze adviesaanvraag."* (onderstreept en vertaald door de Autoriteit)

26. Krachtens artikel 6, lid 1, punt e), van de AVG is hetgeen het voor een overheidsinstantie noodzakelijk maakt om persoonsgegevens te verwerken, de ta(a)k(en) van openbare dienstverlening is (zijn) (waaruit in principe de doeleinden van de verwerking voortvloeien) die haar is (zijn) toevertrouwd; Het is dus belangrijk dat het voorontwerp Brussel Mobiliteit duidelijk de ta(a)k(en) toevertrouwt van openbare dienstverlening (bijvoorbeeld, het afnemen van enquêtes op basis van bevolkingssteekproeven, het uitvoeren van studies en analyses op basis van gekoppelde gegevens uit verschillende gegevensbronnen enz.) waarmee de dienst is belast op het gebied van mobiliteit en verkeersveiligheid en waarvoor de door het voorontwerp beoogde gegevensverwerkingen noodzakelijk zijn. Dit zal ook bijdragen tot de naleving van de beginselen van rechtmatigheid en voorspelbaarheid. Om te worden beschouwd als voldoende **welbepaald** in de zin van de AVG, moet het doeleinde van de verwerking van persoonsgegevens immers in een rechtsnorm in formele zin worden geformuleerd op **zodanige wijze dat bij lezing ervan de betrokkenen kunnen zien of begrijpen welke gegevensverwerkingen zullen worden verricht**. Het is met andere woorden **de concrete en operationele redenen** waarom de gegevensverwerking plaatsvindt.
27. In dit geval zijn de in artikel 29, §2, in ontwerp genoemde doeleinden niet voldoende duidelijk en nauwkeurig aangegeven om als welbepaald in de zin van artikel 5, lid 1, punt b), van de AVG, te kunnen worden beschouwd. Vermelden dat de *"uitvoering van studies en enquêtes en de invoering van tools"* kan *"bijdragen aan de uitwerking, uitvoering, opvolging en evaluatie van het Brusselse mobiliteitsbeleid"* geeft het doel van algemeen belang aan dat wordt nagestreefd met de uitvoering van de genoemde studies en enquêtes, en de invoering van tools, waarmee Brussel Mobiliteit is belast, zonder de concrete en operationele redenen te preciseren die met deze studies, enquêtes en invoering van "tools" wordt nagestreefd. Een dergelijk doel van algemeen belang dat erin bestaat te zorgen voor de opvolging en ondersteuning van het mobiliteitsbeleid, blijkt overigens uit andere bepalingen en de algemene opzet van het voorontwerp, zodat artikel 29, §2, op dat punt geen meerwaarde biedt. Na lezing van artikel 29, §2, van het voorontwerp is niet duidelijk wat het concrete doel is van de enquêtes (het mobiliteitsgedrag ? de ontwikkelingen en trends inzake mobiliteit? de impact van de invoering van het mobiliteitsbeleid?), en van de studies (relevante strategieën in verband met mobiliteit en verkeersveiligheid voorstellen? de ontwikkelingen en trends inzake mobiliteit? gebruikmaken van het aanbod van openbaar vervoer? de mate waarin mogelijke initiatieven/acties worden gerealiseerd? de evaluatie van de impact van het ingevoerde mobiliteitsbeleid?), noch met welke maximale frequentie zij zullen worden uitgevoerd. Een soortgelijke opmerking kan worden gemaakt met betrekking tot het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek. De aanvullende informatie verwijst ook naar "gerichte analyses", hetgeen niet blijkt uit de formulering van artikel 29, §2, in ontwerp. Hieruit volgt dat deze bepaling de betrokkenen niet toelaat om op voldoende duidelijke en nauwkeurige wijze de concrete en operationele redenen te begrijpen waarom de uitvoering van enquêtes, studies, analyses, de invoering van "tools" en het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek,

nodig zijn om bij te dragen tot de uitwerking, invoering, opvolging en evaluatie van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid.

28. De Autoriteit merkt verder op dat uit de aanvullende informatie blijkt dat locatiegegevens¹⁸ zullen worden gebruikt *"om bijvoorbeeld micromobiliteit en gedeelde voertuigen te monitoren, het verkeer van bepaalde soorten voertuigen te bestuderen enzovoort"*. Behalve dat het doeleinde van een gegevensverwerking niet bij wijze van voorbeeld kan worden omschreven, laat *"micromobiliteit en gedeelde voertuigen monitoren"* de betrokkenen niet toe op voldoende duidelijke en nauwkeurige wijze te zien of te begrijpen welke locatiegegevens zullen worden gebruikt (gegevens van ANPR-camera, gegevens die de locatie aangeven van de parkeerplaats waar het voertuig is geparkeerd, of de locatiegegevens die door de GPS van het gedeelde voertuig worden aangegeven?) en is deze formulering zeer ruim, zodat niet duidelijk is wat het concrete en operationele doel is van het verzamelen van dergelijke gegevens. Deze ruime formulering is onaanvaardbaar wanneer gevoelige gegevens zoals locatie worden verwerkt.
29. De Autoriteit wijst er verder op dat het doeleinde *"invoering van tools"* weinig nauwkeurig is en geen concreet inzicht biedt in wat daarmee wordt beoogd, noch de concrete en operationele reden aangeeft waarom de door het voorontwerp beoogde gegevensverwerkingen noodzakelijk zijn voor dit doel. Uit de aanvullende informatie blijkt dat het kan gaan om een *"multimodaal verplaatsingsmodel"* (term die niet wordt gedefinieerd in het voorontwerp, noch wordt uitgelegd in de memorie van toelichting), en: *"Dit laatste werkt op basis van een indeling van het grondgebied, die zonering wordt genoemd, en een geaggregeerde indeling die macrozonering wordt genoemd. De kalibratie van het model wordt over het algemeen verwezenlijkt door de geaggregeerde gegevens in macrozones te vergelijken. Indien de gegevens op het niveau van de zonering niet volledig zijn als gevolg van de toepassing van vertrouwelijkheidsdrempels, worden de gegevens van de macrozonering ook onvolledig, hetgeen de kwaliteit van de kalibratie van het model en dus de kwaliteit van de scenariotoetsing aan toekomstige horizonten vermindert."* (vertaald door de Autoriteit) Dit geeft niet aan voor welk(e) concre(e)t(e) doeleinde(n) de invoering van "tools" noodzakelijk is. Bijgevolg moet in het voorontwerp worden gepreciseerd wat wordt bedoeld met *"de invoering van tools"* en wat de concrete doeleinden zijn waarvoor een dergelijke invoering noodzakelijk is om Brussel Mobiliteit in staat te stellen zijn taak van algemeen belang te vervullen. De Autoriteit begrijpt dat de vorm van deze tools gedeeltelijk kan afhangen van de resultaten van de bevindingen in het kader van studies, enquêtes en wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek. Toch wordt aanbevolen te voorzien in de formulering van een duidelijker omschreven doeleinde, om te vermijden dat het niet kan worden beschouwd als welbepaald in de zin van artikel 5, lid 1, onder b), van de AVG, en dus onwettig is.

¹⁸ Zie ook de opmerkingen betreffende locatiegegevens onder punt d.

30. In het licht van de algemene opzet van het voorontwerp en de hierboven vermelde aanvullende informatie, begrijpt de Autoriteit dat voor de uitwerking, uitvoering, opvolging en evaluatie van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid¹⁹, het voorontwerp de volgende gegevensverwerkingen wil invoeren, die nodig zijn voor:

- het samenstellen van steekproeven van de bevolking door loting en hiervoor contact met hen maken met het oog op het afnemen van enquêtes (met vermelding van het doel en de frequentie ervan);
- het uitvoeren van enquêtes en studies (met vermelding van het doel en de frequentie ervan) op basis van de resultaten van afgenomen enquêtes;
- het uitvoeren van analyses (met vermelding van het doel en de frequentie ervan) op basis van gegevens uit verschillende gegevensbronnen;
- het invoeren van tools (nader te bepalen) op basis van het resultaat van enquêtes en de gegevens uit verschillende gegevensbronnen;
- het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek (nader te bepalen).

31. Het voorontwerp moet derhalve in het licht van deze opmerkingen worden aangepast om het doel van de beoogde gegevensverwerkingen te verduidelijken en te preciseren, en aldus een correct niveau van voorspelbaarheid te garanderen.

32. Bovendien doet het voorontwerp vragen rijzen over de **evenredigheid** van het **ter beschikking stellen van gegevens uit verschillende gegevensbronnen aan Brussel Mobiliteit**, teneinde analyses uit te voeren, "tools" in te voeren en wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten.

33. De Autoriteit is immers van mening dat het koppelen van gegevens uit verschillende gegevensbanken een **bijzonder ingrijpende inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen** vormt (en dus in het recht op bescherming van persoonsgegevens), gezien de diversiteit van de gegevensbronnen die mogelijk geraadpleegd kunnen worden (en dus de enorme hoeveelheid verwerkte gegevens). Gelet op dit bijzonder ingrijpende karakter, moet de opsteller van het voorontwerp duidelijk aantonen en rechtvaardigen, zo nodig in de memorie van toelichting, waarom elke koppeling van gegevens uit verschillende gegevensbronnen strikt noodzakelijk is om het nagestreefde doel te bereiken. In het huidige voorontwerp ontbreekt echter een dergelijke analyse van de evenredigheid van deze gegevensverwerking. Bovendien merkt de Autoriteit in dit geval op dat door het feit dat het bij lezing van het voorontwerp niet mogelijk is op voldoende duidelijke en nauwkeurige wijze te zien of te begrijpen welke gegevens met welke

¹⁹ Het doel van de taken van algemeen belang die aan Brussel Mobiliteit zijn opgedragen is dus niet beperkt tot het opvolgen van de evolutie van de Brusselse mobiliteit, zoals blijkt uit artikel 29, §1, in ontwerp met betrekking tot de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke.

andere gegevens zullen worden gekoppeld (evenals de bron ervan en het niveau waarop ze zullen worden gekoppeld: individueel, bijvoorbeeld een kentekenplaat, of geaggregeerd, een groep personen of een wijk in Brussel), in welke mate en voor welk concreet doel, de betrokkenen geen duidelijk en voorspelbaar beeld hebben van de gegevensverwerkingen die zullen worden uitgevoerd, en dit derhalve leidt tot een aantasting van de evenredigheid.

34. In deze omstandigheden vraagt de Autoriteit zich af waarom de samenstelling van steekproeven van de bevolking voor enquêtes om het mobiliteitsbeleid te evalueren en te ondersteunen, geen voldoende maatregel kan zijn, aangezien, indien de steekproeven voldoende representatief zijn, de resultaten van de enquêtes van dien aard zouden zijn dat het beoogde doel wordt bereikt. De Autoriteit verzoekt de aanvrager de reden te geven waarom het nodig is dat Brussel Mobiliteit toegang heeft tot gekoppelde gegevens uit verschillende gegevensbronnen om analyses, wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten en "tools in te voeren", voor zover (i) noch uit het voorontwerp noch uit de memorie van toelichting blijkt dat het beoogde doel bijvoorbeeld niet zou kunnen worden bereikt op basis van het resultaat van tevredenheidsenquêtes die de beheerders van de Brusselse openbare vervoersdienst bij hun gebruikers afnemen om de kwaliteit van hun diensten²⁰ aan te passen of projecten uit te werken, en (ii) de overheidsinstanties (zoals Statbel²¹, BISA²², IWEPS²³) die als taak hebben statistieken en analyses uit te voeren ter ondersteuning van het overheidsbeleid, reeds in het bezit moeten zijn van relevante gegevens op dat gebied²⁴.
35. Het is dus aan de opsteller van het voorontwerp om aan te tonen dat de analyses, de invoering van "tools" en het wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek op basis van de minst ingrijpende verwerking worden uitgevoerd, en dat het voordeel (het resultaat van deze analyses, invoering van "tools" en het wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek) dat wordt verkregen uit de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de gegevens van de betrokkenen, opweegt tegen het ongemak dat door de inmenging wordt veroorzaakt. **Een grondige analyse van de noodzakelijkheid en evenredigheid van deze verwerking is vereist, gezien het bijzonder ingrijpende karakter van deze verwerking van persoonsgegevens.** In het huidige voorontwerp ontbreekt een dergelijke analyse.

²⁰ Zie in dit verband de tevredenheidsbarometer 2020 van de MIVB via de volgende link: https://www.stib-mivb.be/article.html?l=nl&_quid=a00b6002-c675-3810-2d84-a896dbc2883a

²¹ Zie de wet van 4 juli 1962 *betreffende de openbare statistiek*.

²² Zie de ordonnantie van 3 april 2014 *betreffende de gewestelijke statistiek*.

²³ Zie het decreet van 4 december 2003 *tot oprichting van het "Institut wallon de l'Evaluation, de la Prospective et de la Statistique"* (Waals Instituut voor Evaluatie, Toekomstverwachting en Statistiek).

²⁴ Zie in dit verband de studie die in september 2022 door het BISA werd uitgevoerd met de titel *"Focus nr. 53 Waar zijn de auto's? De geografie van het autobezit van de huishoudens in Brussel en onmiddellijke rand"*, te raadplegen via de volgende link: https://bisa.brussels/sites/default/files/publication/documents/Focus-53_NL_0.pdf.

36. De Autoriteit benadrukt ook dat de noodzakelijkheid en evenredigheid van een gegevensverwerking **wordt beoordeeld in het licht van het resultaat dat wordt beoogd met de kruising van gegevens uit verschillende bronnen en de reikwijdte van de initiatieven die op basis van het verkregen resultaat kunnen worden genomen** op het gebied van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid. Indien de conclusie van een analyse bijvoorbeeld is dat er meer wagens in gemeente A zijn dan in gemeente B, kan het relevant zijn te weten dat dit resultaat het gevolg is van het feit dat er in gemeente A geen openbaar vervoer is, en dat het mogelijk is het aanbod van openbaar vervoer uit te breiden/te ontwikkelen.
37. Een ander criterium om de evenredigheid en noodzakelijkheid van een gegevensverwerking te beoordelen is de **granulariteit**. Uit aanvullende informatie blijkt dat *"de vertrouwelijkheidsdrempels [waaraan gegevens uit verschillende gegevensbanken worden onderworpen] de analyses op wijkniveau aanzienlijk beperken"*. Het is ook aan de opsteller van het voorontwerp om ervoor te zorgen dat de granulariteit die is gekozen voor het uitvoeren van analyses en de "tools" te voeden, beperkt blijft tot hetgeen strikt noodzakelijk is om de beoogde doelen te bereiken.
38. Verder begrijpt de Autoriteit uit de aanvullende informatie in punt 25 hierboven dat het doel van het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek in het voorontwerp is opgenomen om het mogelijk te maken, in voorkomend geval, het Observatorium²⁵ te belasten met taken van wetenschappelijke, historisch en statistisch onderzoek, die reeds aan andere overheidsinstanties zijn toevertrouwd. Gezien het erg ingrijpende karakter van het koppelen van gegevens uit verschillende gegevensbanken²⁶, is het belangrijk dat de opsteller van het voorontwerp in de memorie van toelichting kan aantonen en rechtvaardigen dat deze gegevensverwerking noodzakelijk en evenredig is om de beoogde doelen te bereiken (die moeten worden gepreciseerd²⁷).

c. Gegevensstromen en verwerkingsactiviteiten

39. Eerst en vooral, wat betreft de **samenstelling van steekproeven van de bevolking** voor enquêtedoeleinden, blijkt uit de aanvullende informatie dat *"Brussel Mobiliteit door loting personen uit verschillende gegevensbanken moet kunnen halen (Rijksregister, Census, DIV, RSZ ...) om enquêtes af te nemen in verband met mobiliteit en verkeersveiligheid op basis van willekeurige steekproeven of gericht op doelgroepen"*, en dat om dit te doen het noodzakelijk is om deze

²⁵ Krachtens artikel 7 van het voorontwerp is het Brussels Observatorium van de mobiliteit opgericht en belast met de analyse van alle ontwikkelingen en trends inzake mobiliteit en de voorbereiding van de evaluatie van de uitvoering van het gewestelijk mobiliteitsplan.

²⁶ Gezien de verscheidenheid aan gegevensbronnen die kunnen worden geraadpleegd, kan een enorme hoeveelheid persoonsgegevens worden verzameld.

²⁷ Zie de punten 27 en 30 hierboven.

personen te kunnen kiezen op basis van "een aantal variabelen (bijvoorbeeld: geslacht, leeftijd, gezinssituatie, woonplaats, werkplek, diploma, professionele status); eventueel op basis van specifieke variabelen (bijvoorbeeld: personen met beperkte mobiliteit of een handicap, beroepssector, gebruikers van een bedrijfsvoertuig, gebruikers van een elektrisch voertuig ...), en dat deze moeten kunnen worden gecontacteerd per brief (naam, voornaam, volledig adres), per telefoon en/of per e-mail."

40. Artikel 29 in ontwerp laat niet toe vast te stellen dat de samenstelling van steekproeven van de bevolking door loting zal plaatsvinden. Om een correct niveau van voorspelbaarheid van de verwerking van gegevens op basis van de samenstelling van steekproeven van de bevolking te waarborgen, moet het voorontwerp dus worden aangepast om aan te geven dat de samenstelling van steekproeven door loting zal gebeuren.
41. Voorts stelt de Autoriteit vast dat dit artikel ook niet preciseert welke gegevensbronnen zullen worden geraadpleegd en dat het aan de Regering is om deze te bepalen, na advies van de Autoriteit, overeenkomstig lid 6, 2°. Aangezien dit een onrechtstreekse verzameling van gegevens is (die van nature ondoorzichtiger is dan een rechtstreekse verzameling van gegevens), is de Autoriteit van mening dat een dergelijke aanpak geen passend niveau van voorspelbaarheid voor de betrokkenen waarborgt. Bovendien wordt voor de samenstelling van steekproeven van de bevolking door loting op basis van kwaliteitsvolle en bijgewerkte gegevens aanbevolen om authentieke bronnen te raadplegen [zoals het Rijksregister, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (hierna "KSZ"), de Kruispuntbank van de Voertuigen]. Het voorontwerp moet dus worden aangepast om de authentieke bronnen te vermelden die zullen worden geraadpleegd voor de samenstelling door loting van steekproeven van de bevolking, zodat de betrokkenen een duidelijk en voorspelbaar beeld van de onrechtstreekse verzameling van hun gegevens krijgen. Zoals zij al meerdere keren heeft opgemerkt *"is de Autoriteit zich ervan bewust dat deze bronnen kunnen veranderen wanneer de daarvoor geldende normen worden hervormd, maar zij vindt dat het voor de burger nuttig is om te weten wat de bronnen zijn op het ogenblik dat het ontwerp wordt aangenomen. Met andere woorden, er moet rekening mee worden gehouden dat de bepaling in kwestie de normatieve evolutie van authentieke gegevensbronnen onverlet laat"*²⁸.
42. Ook moet ervoor worden gezorgd dat de rechtsnorm voor de gegevensbronnen waartoe Brussel Mobiliteit toegang wenst te krijgen om steekproeven van de bevolking samen te stellen, een overheidsinstantie zoals Brussel Mobiliteit toegang geeft tot gegevens die daarin zijn opgenomen voor de vervulling van haar taken van openbare dienstverlening. Dit is het geval voor de toegang tot het Rijksregister: artikel 5, §1, 1°, van de wet van 8 augustus 1983 van de wet *tot regeling van*

²⁸ Zie advies nr. 173/2022 van 9 september 2022, punt 13, advies nr. 161/2021 van 22 september 2021, punt 14, en advies nr. 219/2021 van 3 december 2021, punt 40.

een Rijksregister van de natuurlijke personen machtigt de minister van Binnenlandse Zaken om een Belgische overheidsinstantie, zoals Brussel Mobiliteit toegang te verlenen tot gegevens van het Rijksregister, voor informatie die zij gemachtigd is te kennen uit hoofde van een ordonnantie.

Hetzelfde geldt voor de toegang tot de KSZ en haar netwerk: artikel 15 van de *organieke* wet van 15 januari 1990 *van de KSZ* bepaalt dat een dergelijke toegang door een andere instelling dan een federale overheidsdienst een voorafgaande beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité²⁹ vereist. Op soortgelijke wijze staat artikel 18 van de wet van 19 mei 2010 *houdende oprichting van de voertuigen* het sectoraal comité toe een Belgische overheidsinstantie, zoals Brussel Mobiliteit, toegang te verlenen tot gegevens van de Kruispuntbank van de voertuigen voor informatie die zij gemachtigd is te kennen door of krachtens een ordonnantie.

43. Het is ook van belang dat de opsteller van het voorontwerp in de memorie van toelichting de noodzaak rechtvaardigt van het gebruik van elke gegevensbron om steekproeven van de bevolking samen te stellen voor het afnemen van enquêtes, hetgeen in het huidige voorontwerp ontbreekt.
44. De Autoriteit merkt ook op dat artikel 29 van het voorontwerp de uitvoeringsvoorschriften niet vaststelt voor de loting die nodig zijn voor de samenstelling van de steekproeven van de bevolking voor enquêtedoeleinden, zodat de evenredigheid ervan niet kan worden gecontroleerd.
45. Gevraagd naar de modaliteiten voor het samenstellen van de betrokken steekproeven van de bevolking, antwoordde de afgevaardigde ambtenaar het volgende:

"De verschillende stappen bij de samenstelling van steekproeven voor het houden van enquêtes zijn de volgende:

- *Brussel Mobiliteit dient bij de "Bron"-organisatie een verzoek in om een steekproef te trekken (met de technische specificaties voor het trekken van de steekproef);*
- *de bronorganisatie voert de trekking van de steekproef uit;*
- *de steekproef wordt naar een betrouwbare derde gestuurd (zoals een statistisch instituut);*

²⁹ De Autoriteit vestigt ook de aandacht op artikel 18 van de KSZ-wet, op grond waarvan het koninklijk besluit van 16 januari 2002 werd aangenomen *tot uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid tot sommige overheidsdiensten, openbare instellingen en meewerkende instellingen van privaatrecht van de Gemeenschappen en Gewesten, met toepassing van artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid*. In dit koninklijk besluit wordt met name de toegang tot het KSZ-netwerk uitgebreid tot de Gewesten (en de instellingen die daaronder ressorteren) wanneer hun taken betrekking hebben op het gemeenschappelijk stads- en streekvervoer (artikel 2, 22°). De Autoriteit vestigt echter de aandacht van de opsteller van het voorontwerp op het feit dat in toepassing van artikel 18 van de KSZ-wet, de artikelen van de KSZ-wet die worden opgesomd door de Koning in artikel 3, §1, van het koninklijk besluit van 16 januari 2002, waaronder artikel 5 van de KSZ-wet, ook van toepassing zullen zijn op de openbare diensten van de Gewesten in geval van toetreding tot het netwerk. De toepassing van dit artikel houdt in dat de gegevens die de instellingen die tot het netwerk zijn toegetreden nodig hebben voor hun taken betreffende bepaalde aangelegenheden van artikel 2 van het koninklijk besluit van 16 januari 2002, door de KSZ kunnen worden verzameld om in het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming te worden geregistreerd (zie in dat verband advies nr. 133/2020 van 11 december 2020, en advies nr. 99/2019 van 3 april 2019).

- *deze laatste stuurt ze door naar een dienstverlener aan wie Brussel Mobiliteit de overheidsopdracht heeft toevertrouwd om de enquêtes af te nemen, inclusief het contacteren van de geselecteerde personen [...]."* (vertaald door de Autoriteit)

46. De Autoriteit stelt vast dat de aanpak waarbij het aan de verwerkingsverantwoordelijke van de gegevensbank waaruit de steekproef wordt getrokken is om de loting te doen, in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel en met de methode die sinds 2006 door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, rechtsvoorganger van de Autoriteit, en het Sectoraal Comité van het Rijksregister, wordt bepleit met betrekking tot het trekken van steekproeven voor het houden van enquêtes voor wetenschappelijk onderzoek³⁰. Het zal dus aan de verwerkingsverantwoordelijke van de gegevensbank waaruit de steekproef wordt getrokken zijn om de loting op willekeurige basis te doen of op basis van door Brussel Mobiliteit geselecteerde criteria. Met het oog op de voorspelbaarheid moet het voorontwerp worden aangepast zodat in het dispositief uitdrukkelijk wordt vermeld dat de entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de gegevensbronnen de lotingen zullen uitvoeren die nodig zijn om de representatieve steekproeven van de bevolking te vormen.
47. Om de kwaliteit van de lotingen, en dus de kwaliteit van de in dat verband verwerkte persoonsgegevens te waarborgen, moet in het voorontwerp uitdrukkelijk worden bepaald dat de lotingen onafhankelijk worden uitgevoerd en met behulp van een techniek die de eerlijkheid van de selectie, de afwezigheid van bias bij de gebruikte selectiemethode en, ten slotte, het openbare karakter van het gebruikte selectiealgoritme³¹ garandeert. Dit ontbreekt in het huidige voorontwerp. De Autoriteit onderstreept in dit verband dat het belangrijk is dat de selectiecriteria objectief worden vastgesteld, zodat de selectieprocedure niet wordt vertekend. Het verdient ook aanbeveling om in het voorontwerp voor elke steekproef een maximaal waarschijnlijkheidspercentage om te worden uitgeloot te bepalen, om stratificatie tot in het extreme te beperken.
48. Volgens de aanbevolen methode zal de uitnodigingsbrief om deel te nemen aan de enquête door Brussel Mobiliteit worden toegezonden aan de entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de gegevensbanken (of aan een betrouwbare derde), zodat deze zich rechtstreeks tot de uitgelote personen kunnen richten. Bijgevolg zullen uitsluitend de contactgegevens van de personen die positief op deze uitnodiging reageren ter beschikking worden gesteld van de dienstverlener aan wie Brussel Mobiliteit de overheidsopdracht voor het afnemen van enquêtes heeft toevertrouwd (door het antwoordstrookje aan deze dienstverlener terug te sturen). Er zal een marge moeten worden

³⁰ Zie in dit verband advies nr. 124/2020 van 27 november 2020, punten 10 t.e.m. 14, en advies uit eigen beweging nr. 16/2006 van 14 juni 2006 van de CBPL met betrekking tot de modaliteiten van de mededeling van informatiegegevens van het Rijksregister met het oog op (wetenschappelijk) onderzoek evenals de daaruit voortvloeiende beraadslagingen van het Sectoraal Comité van het Rijksregister; deze zijn te vinden op de website van AD Instellingen en Bevolking van de FOD Binnenlandse Zaken.

³¹ In dit verband wordt verwezen naar de punten 18 en 19 van advies nr. 124/2020 van 27 november 2020 dat via de volgende link te raadplegen is: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-124-2020.pdf>

bepaald voor de omvang van de te creëren steekproeven van de bevolking om rekening te houden met het feit dat niet alle gecontacteerde personen zullen antwoorden. De Autoriteit benadrukt ook dat de uitnodigingsbrief zodanig moet worden opgesteld dat de toestemming van de betrokkenen vrij, specifiek, geïnformeerd en ondubbelzinnig is (artikel 4, lid 11, van de AVG). Indien het de bedoeling van de opsteller van het voorontwerp is om, in voorkomend geval, een panel samen te stellen van identieke respondenten voor meerdere enquêtes die op specifieke tijdstippen worden gehouden, moet in de uitnodigingsbrief duidelijk worden vermeld dat de betrokkenen te allen tijde kunnen beslissen om niet meer deel te nemen aan verdere enquêtes, en dat zij dus daarvoor niet meer zullen worden gecontacteerd³². Op dezelfde manier moet een persoon zijn bezwaar duidelijk kunnen maken om voor toekomstige studies van Brussel Mobiliteit te worden gecontacteerd.

49. De Autoriteit wijst er tevens op dat de gegevens over werkplek, diploma of beroepsstatus³³ van de personen die wensen deel te nemen aan een enquête, noodzakelijkerwijs rechtstreeks verzameld moeten worden bij de geselecteerde personen, aangezien deze gegevens zich niet in een gegevensbron bevinden. In de uitnodigingsbrief om aan de enquête deel te nemen moet deze informatie dus rechtstreeks aan de betrokkenen worden gevraagd.
50. Wat betreft het gebruik van een verwerker in het kader van een overheidsopdracht om contact op te nemen met de geselecteerde personen en de enquête af te nemen, vestigt de Autoriteit de aandacht van de verwerkingsverantwoordelijke op de noodzaak om nauwgezet de desbetreffende regels van de AVG na te leven (artikelen 28 en 29), en op de verantwoordelijkheid van de verwerkingsverantwoordelijke inzake de selectie van zijn verwerker(s) en het toezicht op zijn (hun) activiteiten, alsmede op zijn (hun) verantwoordelijkheid in geval van verzuim.
51. In de tweede plaats, wat betreft het **verstrekken van gekoppelde gegevens uit verschillende gegevensbronnen**, wijst de Autoriteit er nogmaals op dat artikel 29 in ontwerp niet bepaalt welke gegevensbronnen worden geraadpleegd om analyses uit te voeren, "tools" in te voeren en wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten. Uit de aanvullende informatie blijkt dat de op dit gebied relevante gegevensbronnen voortdurend toenemen. De Autoriteit veronderstelt dat dit de reden is waarom artikel 29, §6, 2°, in ontwerp de Regering de bevoegdheid geeft de geraadpleegde bronnen met persoonsgegevens vast te stellen, na het advies van de Autoriteit. Gezien de bijzonder grote inmenging van deze verwerkingsactiviteit in het recht op gegevensbescherming van de betrokkenen, is het volgens de Autoriteit echter belangrijk dat de

³² In dit verband wordt verwezen naar artikel 7 van de AVG dat bepaalt dat het intrekken van de toestemming even eenvoudig moet zijn als het geven ervan.

³³ Gegevens betreffende diploma en beroepsstatus zullen dus geen deel uitmaken van de selectiecriteria voor de samenstelling van steekproeven van de bevolking door loting. Zie ook de opmerkingen onder punt d. met betrekking tot de relevantie en de noodzaak van het diploma en de beroepsstatus.

oorsprong van de categorieën van gegevens in het voorontwerp wordt vermeld. Het is dus aangewezen om het ontwerp in die zin aan te passen.

52. Er zij ook aan herinnerd dat het aan de opsteller van het voorontwerp is om de noodzaak van het gebruik van elke gegevensbron voor het beoogde doel te rechtvaardigen, en om ervoor te zorgen dat alleen de gegevensbanken worden geïdentificeerd die wettelijk beschikbaar zijn voor het verwezenlijken van de beoogde doelen, waarbij wordt nagegaan of de rechtsnorm die voor elk van de geraadpleegde bronnen geldt, wordt nageleefd.

d. Categorieën van gegevens / beginsel van minimale gegevensverwerking

53. Artikel 5, lid 1, punt c), van de AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden (beginsel van "minimale gegevensverwerking").

54. Artikel 29, §3, van het voorontwerp bepaalt: *"De persoonsgegevens die verwerkt worden, behoren maximaal tot de volgende categorieën:*

"1° identiteit;

2° privéleven;

3° beroepsleven;

4° economische informatie;

5° locatie;

6° gerechtelijke informatie die enkel verband houdt met overtredingen van het verkeersreglement;

7° gezondheidsinformatie die enkel een impact heeft op het verplaatsingsvermogen."

55. Gezien de ruime en niet erg nauwkeurige formulering van de te verwerken categorieën van persoonsgegevens heeft de Autoriteit de aanvrager ondervraagd over de precieze reikwijdte van elk van deze gegevenscategorieën en over de noodzaak en de relevantie hiervan ten aanzien van het beoogde doel. Uit de aanvullende informatie blijkt dat *"de reikwijdte varieert naargelang van de categorie van gegevens", "dat het er bijvoorbeeld om gaat zich te kunnen richten op specifieke bevolkingssteekproeven, om deze personen te kunnen contacteren, om een voldoende fijne kruising tussen gegevensbanken te kunnen uitvoeren om statistische studies of analyses uit te voeren op het gebied van mobiliteit en verkeersveiligheid".* (vertaald door de Autoriteit) De afgevaardigde ambtenaar somt ook een hele reeks gegevens op, die hieronder worden weergegeven:

«1. Persoonlijke contactgegevens: naam, voornaam, postcode, adres van de woonplaats/van de verblijfplaats, telefoonnummer, e-mailadres;

2. Persoonlijke identificatie: geslacht, leeftijd/geboortedatum, correspondentietaal, uniek identificatienummer (officieel of eigen aan de bron);

3. *Samenstelling en inkomen van het huishouden: aantal personen in het huishouden, samenstelling en inkomen/inkomenscategorie van het huishouden;*
4. *Informatie in verband met een probleem om zich te verplaatsen: gegevens over het bezit van een parkeerkaart voor een persoon met een handicap, gegevens uit de gezondheidsenquête;*
5. *Opleidingen en kwalificaties: diploma, kwalificaties, opleidingsniveau, plaats van studie [...];*
6. *Professionele contactgegevens: zakelijk adres, zakelijk telefoonnummer, zakelijk e-mailadres;*
7. *Informatie over de beroepsstatus, de werkplek, werktijden en telewerk;*
8. *Gegevens uit de belastingsaangifte van natuurlijke personen met betrekking tot voordelen van alle aard in verband met mobiliteit: informatie over de bedrijfsvoertuigen, aangegeven carpooling, fietsvergoeding, financiële tegemoetkoming voor abonnementen door de werkgever;*
9. *Gebruik van mobiliteitsdiensten: van alle soorten/modi (openbaar vervoer, taxi's, gedeelde mobiliteit, enz.);*
10. *Videobewakingsbeelden van het verkeers- en verplaatsingsstromen (video- en foto-opnames), van ANPR-camera's, optische tunnelbewakingscamera's, alsook camera's die in de openbare ruimte zijn geplaatst, en telcamera's en -instrumenten - deze camera's en instrumenten kunnen worden beheerd en eigendom zijn van Brussel Mobiliteit, maar ook van die van zijn partners (onderaannemers, CIBG, andere besturen, Brussel Preventie en Veiligheid, Brussel Fiscaliteit, Leefmilieu Brussel, Politie, MIVB, Haven van Brussel, enz.). Het spreekt vanzelf dat het gebruik van de beelden (foto's of video's) in overeenstemming zal zijn met de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's;*
11. *Rechtsvorm van rechtspersonen (vennootschapsstatuut, VZW) en zelfstandigenstatuut van natuurlijke personen (bijvoorbeeld om bedrijfsvoertuigen in te delen (zelfstandige, onderneming, enz.) - kruisingen met de Kruispuntbank van Ondernemingen en met gegevens van de DIV;*
12. *Gegevens over het verkeer van voertuigen en personen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: geolokalisatie van verplaatsingen (beginpunt, bestemming, route, tijdsregistratie, geolokalisatie van ongevallen, uniek identificatienummer van het gebruikte voertuig, kenmerken van het gebruikte voertuig ...). Bijvoorbeeld om micromobiliteit en gedeelde voertuigen te monitoren, het verkeer van bepaalde soorten voertuigen te bestuderen en te volgen, enz.;*
13. *Gegevens over ingeschreven voertuigen in het verkeer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: bijvoorbeeld inschrijvingsgegevens van voertuigen om kruisingen tussen gegevensbanken uit te voeren;*
14. *Gegevens over verkeersongevallen, met inbegrip van de precieze geolokalisatie ervan, alsmede de omstandigheden van het ongeval en informatie over de gebruikers (bijvoorbeeld gegevens van Statbel en de politie);*
15. *Gegevens over verkeersovertredingen: minstens de datum, het tijdstip, de precieze snelheid van de voertuigen en de locatie van de camera;*
16. *Gegevens over ongevallen die zijn vastgesteld in de openbare ruimte of op een van de mobiliteitsnetwerken van het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: plaats, soort ongeval, tijdsregistratie, tussenkomst, enz. » (vertaald door de Autoriteit)*

56. De Autoriteit wijst er meteen al op dat **artikel 29, §3, van het voorontwerp in zijn huidige stand het niet mogelijk maakt te bepalen welke categorieën van gegevens worden verwerkt om elk van de beoogde doelen te bereiken (de gegevensverwerkingen die worden uitgevoerd om steekproeven van de bevolking samen te stellen voor enquêtedoeleinden moeten logischerwijs verschillen van die welke worden uitgevoerd voor enquêtes, studies, analyses, het invoeren van "tools", of het verrichten van wetenschappelijk, historisch of statistisch onderzoek)**. Zoals hierboven reeds is opgemerkt, krijgen de betrokkenen bij lezing van deze bepaling geen duidelijk en nauwkeurig beeld van de verwerkingen die met hun gegevens zullen worden uitgevoerd. Zij maakt het immers niet mogelijk te begrijpen waar de verzamelde gegevens vandaan komen, welke gegevens worden verwerkt (noch op welk niveau: individueel of geaggregeerd?), noch in welke mate de gegevens met elkaar verband houden. Het voorontwerp moet dus worden aangepast om deze lacunes op te vullen en aldus te voldoen aan de beginselen van rechtmatigheid en voorspelbaarheid. Ter herinnering: de Autoriteit beveelt aan dat de gegevens eerst worden geaggregeerd op het niveau van "small cells" voordat ze met Brussel Mobiliteit worden gedeeld en aan gegevens uit andere gegevensbanken worden gekoppeld.
57. Voorts, aangezien de door het voorontwerp beoogde gegevensverwerkingen een bijzonder ernstige inmenging vormen in op het recht op gegevensbescherming van de betrokkenen, **is het van belang dat elke in het voorontwerp vastgestelde categorie van gegevens voldoende duidelijk en nauwkeurig wordt bepaald**, zodat de betrokkenen zich een duidelijk en voorspelbaar beeld kunnen vormen van de verwerkingen die met hun gegevens zullen worden uitgevoerd. De duidelijkheid en de nauwkeurigheid van de bepaling van de categorieën van gegevens in het voorontwerp zijn ook belangrijk voor de delegatie van de bevoegdheid aan de Regering om de gegevens te preciseren³⁴, aangezien een dergelijke delegatie slechts toelaatbaar is voor zover de categorieën van gegevens (die een essentieel element van de verwerking vormen) voldoende nauwkeurig in het voorontwerp worden omschreven. De in het voorontwerp vastgestelde categorieën van gegevens moeten dus zodanig worden gedefinieerd dat de **verdere verduidelijking** van deze gegevens door de Regering in een toekomstig besluit voor de betrokkenen **niet onvoorspelbaar is**. Overeenkomstig het beginsel van minimale gegevensverwerking, is het ook aan de opsteller van het voorontwerp om, in voorkomend geval, in de memorie van toelichting **de noodzaak en de relevantie van elke categorie van gegevens ten aanzien van het beoogde doel aan te tonen en te rechtvaardigen**.

³⁴ Overeenkomstig artikel 29, §6, 1°, in ontwerp beslist de Regering, na advies van de Autoriteit, over de persoonsgegevens met betrekking tot elk van de categorieën bepaald in artikel 29, §3.

58. De Autoriteit is echter van mening dat in zijn huidige vorm, artikel 29, §3, van het voorontwerp vragen oproept over de naleving van zowel de beginselen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid, als van het beginsel van minimale gegevensverwerking, en dat de door de afgevaardigde ambtenaar verstrekte aanvullende informatie niet echt een antwoord biedt op deze vragen. Zonder uitpuittend te willen zijn, merkt de Autoriteit het volgende op:
59. Om te beginnen moet worden geconstateerd dat het gebruik van het woord *"maximaal"* dubbelzinnig is, aangezien deze term in de context van de formulering (*"de persoonsgegevens die verwerkt worden, behoren maximaal tot [...]"*), kan doen vermoeden dat de gegevens *"tot hun maximum"* zullen worden *"gebruikt"*. In elk geval beantwoordt het gebruik van een dergelijke term niet aan de genoemde beginselen, aangezien het impliceert dat andere dan de in artikel 29, §3, genoemde categorieën van gegevens kunnen worden verwerkt in het kader van de door het voorontwerp ingevoerde tool. Daarom moet het achterwege worden gelaten.
60. Geen enkele van de in het voorontwerp genoemde categorieën van gegevens maakt het bijvoorbeeld mogelijk te voorspellen of te begrijpen dat *"gegevens over verkeersongevallen, met inbegrip van de precieze geolokalisatie ervan, alsmede de omstandigheden van het ongeval en de informatie over de gebruikers"*, of *"gegevens over ongevallen die zijn vastgesteld in de openbare ruimte of op een van de mobiliteitsnetwerken van het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest"* zullen worden verwerkt in het kader van de door het voorontwerp ingevoerde tool. Een soortgelijke opmerking kan worden gemaakt met betrekking tot het *"gebruik van mobiliteitsdiensten"*. Indien het de bedoeling van de opsteller van het voorontwerp is om gegevens te verzamelen over het gebruik van het aanbod van het openbaar vervoer en/of het gebruik van gedeelde mobiliteit in functie van de reden waarom dat gebruik plaatsvindt (om beroeps- of persoonlijke redenen), moet er in het voorontwerp in die zin naar worden verwezen. Hetzelfde geldt voor *"gegevens uit de belastingaangifte van natuurlijke personen met betrekking tot voordelen van alle aard in verband met mobiliteit"*. Indien het de bedoeling van de opsteller van het voorontwerp is gegevens te verzamelen over voordelen in natura in verband met mobiliteit (bedrijfsvoertuig, aangegeven carpooling, fietsvergoeding, financiële tegemoetkoming van de werkgever), moet er in het voorontwerp in die zin naar worden verwezen.
61. Wat betreft de categorie van gegevens over **"identiteit"**, bedoeld in artikel 29, §3, 1°, in ontwerp, blijkt uit de aanvullende informatie dat de opsteller van het voorontwerp met die term identificatiegegevens en contactgegevens bedoelt. Indien dit het geval is, moet het voorontwerp dienovereenkomstig worden aangepast. Wat het identificatienummer van het Rijksregister betreft, blijkt uit de aanvullende informatie dat Brussel Mobiliteit de begunstigde is van de gekoppelde gegevens via het identificatienummer van het Rijksregister, maar niet hoeft te beschikken over deze gegevens, zodat Brussel Mobiliteit ze niet zal verzamelen. Het is dus niet relevant of noodzakelijk dit in het voorontwerp aan te geven (noch in het latere besluit van de Regering). Bovendien lijkt

het niet noodzakelijk of relevant om de geboortedatum³⁵ van de betrokkenen te verwerken in het licht van de nagestreefde doeleinden. Bij gebrek aan een passende rechtvaardiging in dit verband, is het verzamelen van deze gegevens in strijd met artikel 5, lid 1, onder c), van de AVG.

62. De categorie van gegevens die in artikel 29, §3, 2°, van het voorontwerp met de term "**privéleven**" wordt aangegeven, is op zich zeer ruim en vaag, en derhalve onevenredig. De lijst van door de afgevaardigde ambtenaar verstrekte gegevens maakt volgens de Autoriteit niet duidelijk wat de reikwijdte van deze categorie van gegevens is: verwijst deze term naar gegevens in verband met de "*samenstelling en inkomen van het huishouden*", "*opleidingen en kwalificaties*", het "*gebruik van mobiliteitsdiensten*"? Een soortgelijke opmerking kan worden gemaakt over de categorie van gegevens die wordt bedoeld met de term "**beroepsleven**": verwijst deze naar "*opleidingen en kwalificaties*", "*zakelijke contactgegevens*", "*informatie over de beroepsstatus, de werkplek, werktijden en telewerk*", "*gegevens uit de belastingsaangifte van natuurlijke personen met betrekking tot voordelen van alle aard in verband met mobiliteit*", "*gebruik van mobiliteitsdiensten*"? En wat is de situatie met de categorie van gegevens die wordt bedoeld met "**economische informatie**"? Gaat het om gegevens over het inkomen van het huishouden, of om "*gegevens uit de belastingsaangifte van natuurlijke personen met betrekking tot voordelen van alle aard in verband met mobiliteit*"? Het voorontwerp moet derhalve worden herzien, zodat de reikwijdte van elke in het voorontwerp vermelde categorie van gegevens op een duidelijke en voorspelbare manier kan worden vastgesteld.
63. De Autoriteit ziet niet a priori de noodzaak en relevantie van de verwerking van "*zakelijke contactgegevens*" om het mobiliteitsbeleid te evalueren en te ondersteunen door middel van enquêtes, analyses, studies en wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek, en stelt vast dat de motivering hiervoor ontbreekt. Indien de noodzaak en de relevantie ervan niet passend worden aangetoond en gerechtvaardigd, is de verwerking van deze gegevens in strijd met artikel 5, lid 1, punt c), van de AVG.
64. De Autoriteit stelt vast dat de motivering ontbreekt voor de relevantie en de noodzaak van gegevens over de "*samenstelling en inkomen van het huishouden*" ten aanzien van de nagestreefde doelen om het mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid te evalueren en te ondersteunen. Zij verzoekt de opsteller van het voorontwerp dan ook om in de memorie van toelichting te motiveren waarom het verzamelen van deze gegevens noodzakelijk en relevant is in het licht van de beoogde doelen (gaat het bijvoorbeeld om: het bestuderen van het gezinsvervoer naar schoolinstellingen?), om duidelijk te kunnen zien waarom deze gegevens noodzakelijk en relevant zijn voor deze doelen. Zonder

³⁵ Indien het voor het nagestreefde doel noodzakelijk is, kan het geboortjaar voldoen aan het beginsel van minimale gegevensverwerking, voor zover dit naar behoren wordt gemotiveerd.

passende rechtvaardiging hiervoor is het verzamelen van deze gegevens in strijd met artikel 5, lid 1, onder c), van de AVG.

65. De Autoriteit vraagt zich af wat moet worden verstaan onder *"informatie over de beroepsstatus"*, gezien de ruime formulering ervan, en wat de relevantie en de noodzaak van deze gegevens is voor de evaluatie en de ondersteuning van het mobiliteitsbeleid. Als het erom gaat te weten of de betrokkene ambtenaar, zelfstandige, arbeider of bediende is, lijken deze gegevens a priori niet relevant en passend. Als het de bedoeling is hiermee uitsluitend te verwijzen naar de status van zelfstandige of niet-zelfstandige en/of naar de wijze/het middel van verplaatsing om beroepsredenen, kunnen deze gegevens relevant en noodzakelijk zijn voor het beoogde doel, hetgeen door de opsteller van het voorontwerp moet worden beoordeeld en in die zin moet worden vermeld.
66. Ook stelt de Autoriteit vast dat de noodzaak en de relevantie van gegevens over *"opleidingen en kwalificaties"* niet worden gemotiveerd, en verzoekt zij de opsteller van het voorontwerp in de memorie van toelichting te rechtvaardigen waarom het diploma, de kwalificaties, het opleidingsniveau, de plaats van studie, relevante en noodzakelijke gegevens zijn om het mobiliteitsbeleid te evalueren en te ondersteunen (is het de bedoeling van het voorontwerp om het verband te bestuderen tussen de vervoerswijze en socio-economische gegevens?). Zonder passende rechtvaardiging in dit verband mogen deze gegevens niet worden verzameld, anders wordt niet voldaan aan artikel 5, lid 1, onder b), van de AVG.
67. Wat de in artikel 29, §3, 5°, in ontwerp vermelde categorie van gegevens *"locatie"* betreft, moet worden opgemerkt dat het gebruik van dat begrip kan leiden tot verwarring, aangezien het vaak wordt gebruikt om te verwijzen naar gegevens waarmee in realtime of uitgesteld, kan worden gelokaliseerd waar een persoon is geweest. Het gaat bijvoorbeeld om GPS-gegevens of het IP-adres, dat informatie kan onthullen over de locatie van het apparaat waaraan dat adres is toegekend. De Autoriteit begrijpt uit de aanvullende informatie dat het gaat om *"gegevens betreffende het verkeer van voertuigen en personen in het kader van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: geolokalisatie van verplaatsingen (beginpunt, bestemming, route, tijdsregistratie, geolokalisatie van ongevallen, uniek identificatienummer van het gebruikte voertuig, kenmerken van het gebruikte voertuig ...)"*. Als het werkelijk de bedoeling van de opsteller van het voorontwerp is om trajectgegevens te verzamelen om de micromobiliteit van gedeelde voertuigen te monitoren, het verkeer van bepaalde soorten voertuigen te bestuderen en te volgen, moet hij de noodzaak en de relevantie van deze gegevens voor het concreet beoogde doel duidelijk aantonen en rechtvaardigen (hetgeen in het huidige voorontwerp ontbreekt). De Autoriteit benadrukt dat trajectgegevens zeer privé zijn en gevoelig van aard kunnen zijn, aangezien er veel informatie uit kan worden afgeleid over de activiteiten van de betrokkenen of van zijn gewoonten (woon-werkverkeer, sportieve, religieuze, culturele of politieke activiteiten, enz.) of de plaatsen die hij

frequenteert (ziekenhuis, bar, gebedsplaats, enz.) en zelfs de personen die hij ontmoet (privé-adressen)³⁶. De Autoriteit vestigt ook de aandacht van de opsteller van het voorontwerp op het feit dat het uiterst moeilijk is trajectgegevens te anonimiseren of te pseudonimeren, hetgeen een element is dat de verwerking van uitsluitend door "small cells" geaggregeerde gegevens zou kunnen rechtvaardigen, bijvoorbeeld mobiliteitsmatrices. Ook hier is het niet mogelijk de oorsprong van de bedoelde locatiegegevens te achterhalen: gaat het om gegevens over het gebruik van diensten van Uber, een Lime step, de GPS-chip in gedeelde voertuigen, gegevens van ANPR-camera's of gegevens over de locatie van een voertuig in een openbare parkeergarage?

In dezelfde geest blijkt uit de aanvullende gegevens dat gegevens over de kenmerken van het voertuig zouden worden verwerkt om het verkeer van bepaalde soorten voertuigen te bestuderen en te volgen. Afgezien van het feit dat geen van de in artikel 29, §3, in ontwerp opgesomde categorieën van gegevens duidelijk maakt dat dergelijke gegevens zullen worden verwerkt, trekt de Autoriteit de relevantie en de noodzaak ervan in twijfel. Gegevens over de kenmerken van de motor (warmtemotor, hybride, elektrische motor) kunnen, in voorkomend geval, relevant en noodzakelijk zijn om vast te stellen met welk soort voertuig verplaatsingen plaatsvinden. Anderszijds is het niet gerechtvaardigd om gegevens te verzamelen over het vermogen van de motor, de euronorm, het brandstoftype of het merk van het voertuig. Zonder passende rechtvaardiging hiervoor is het verzamelen van deze gegevens in strijd met artikel 5, lid 1, onder c), van de AVG.

De Autoriteit plaatst vraagtekens bij de reikwijdte van de term "*tijdsregistratie*" en bij de noodzaak en de relevantie van dit gegeven ten aanzien van het nagestreefde doel.

Het is dan ook aan de opsteller van het voorontwerp om te verduidelijken wat onder de gegevenscategorie "*locatie*" valt en om de noodzaak en relevantie van deze gegevenscategorie aan te tonen ten aanzien van het concrete en operationele doel dat wordt nagestreefd.

68. Wat betreft de "*videobewakingsbeelden van het verkeers- en verplaatsingsstromen [...], van ANPR-camera's, optische tunnelbewakingscamera's, alsook camera's die in de openbare ruimte zijn geplaatst, en telcamera's en -instrumenten*", merkt de Autoriteit op dat geen van de in artikel 29, §3, van het voorontwerp genoemde categorieën van gegevens doet vermoeden of begrijpen dat dergelijke gegevens zullen worden verwerkt. Bovendien maakt een dergelijke ruime formulering het niet duidelijk om welke gegevens het precies gaat: gaat het om het verzamelen van foto's van de kentekenplaten van wagens die op een gedeelte van de binnenring van het Brussels Gewest voorbijkomen op momenten van verkeersopstoppen, of gewoon om het tellen van het aantal voertuigen dat op een bepaalde plaats op diezelfde tijdstippen voorbijkomt? Het is ook niet mogelijk vast te stellen voor welke concrete doeleinden deze gegevens zullen worden verwerkt (de verkeersdichtheid volgen? vaststellen wanneer er opstoppen zijn? detecteren van

³⁶ Zie in dit verband ook de door de Autoriteit geformuleerde opmerkingen in advies nr. 186/2021 van 8 oktober 2021 betreffende een voorontwerp van ordonnantie tot invoering van een belasting ter bestrijding van de verkeerscongestie (CO-A-2021-170), punt 50.

doorgangspunten voor voertuigen?), hetgeen de voorspelbaarheid en rechtmatigheid van de gegevensverwerkingen aanzienlijk beïnvloedt.

69. Bovendien moet de opsteller van het voorontwerp de relevantie en de noodzaak van het gebruik van deze gegevens ten aanzien van het doeleinde dat concreet wordt nagestreefd, aantonen en rechtvaardigen, hetgeen in het huidige voorontwerp niet het geval is. Indien het concrete doel is te analyseren wanneer er een verkeersopstopping is, lijkt het dus niet noodzakelijk of relevant om beelden van ANPR-camera's (Automatic Number Plate Recognition) te verzamelen: videobewakingsbeelden van het verkeer of telapparaten lijken hiervoor te volstaan.
70. Voorts vestigt de Autoriteit de aandacht van de opsteller van het voorontwerp op het feit dat niet alle bewakingscamera's noodzakelijkerwijs onder de wet van 21 maart 2007 *tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's* vallen. Overeenkomstig artikel 3 van deze wet is deze wet immers van toepassing op bewakingscamera's die tot doel hebben (i) misdrijven tegen personen of goederen of (ii) overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet te voorkomen, vast te stellen of op te sporen, toezicht te houden op de naleving van de gemeentelijke voorschriften of de openbare orde te handhaven. Zij is echter niet van toepassing op (i) bewakingscamera's waarvan de plaatsing en het gebruik door of krachtens een bijzondere wetgeving zijn geregeld of (ii) bewakingscamera's die zijn geplaatst en worden gebruikt door openbare inspectie- en controlediensten die bij wet, decreet of ordonnantie, waarin hun bevoegdheden zijn geregeld, uitdrukkelijk zijn gemachtigd om camera's te gebruiken of film- of video-opnames te maken in het kader van hun taken. Dit impliceert dat camera's waarvan het gebruik is geregeld bij of krachtens specifieke wetgeving of waarvan het gebruik door de inspectie- of controlediensten is toegestaan krachtens een wet of ordonnantie die hun bevoegdheden regelt, in beginsel niet onder de bovengenoemde wet van 21 maart 2007 vallen. De Autoriteit verwijst in dit verband met name naar de ordonnantie van 28 mei 2015 *tot oprichting van een instelling van openbaar nut waarin het beheer van het preventie- en veiligheidsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is samengebracht en tot oprichting van de Gewestelijke School voor de Veiligheids-, Preventie- en Hulpdienstberoepen - Brusafe*, die de uitwisseling van beelden of persoonsgegevens binnen het videobeschermingsplatform tussen de deelnemende leden regelt³⁷. Brussel Mobiliteit moet er dus voor zorgen dat het gebruik van gegevens van bewakingscamera's in overeenstemming is met het relevante regelgevingskader.

71. Uit de aanvullende informatie blijkt dat de categorie van gegevens met betrekking tot ***"gerechtelijke informatie die enkel verband houdt met overtredingen van het***

³⁷ Zie met name artikel 10/5, §3, lid 3, dat bepaalt: "Onverminderd het vierde lid sluit elk van de leden van rechtswege met de Instelling een raamovereenkomst, waarvan de inhoud eerst ter advies is voorgelegd aan de Brusselse Controlecommissie. De raamovereenkomst bepaalt, met inachtneming van het wettigheids- en het proportionaliteitsbeginsel in het licht van de vooraf door de Brusselse Controlecommissie toegestane uitwisselingen, dat elk lid van rechtswege enkel toegang kan krijgen tot de beelden van de andere leden van rechtswege die genomen zijn in dezelfde perimeter als die waarvoor het bevoegd is. »

verkeersreglement³⁸ bedoeld in artikel 29, §3, 6°, in ontwerp, enkel betrekking lijkt te hebben op snelheidsovertredingen, hetgeen de ruime formulering in artikel 29, §3, 6°, niet doet vermoeden. De aanvullende informatie geeft aan dat ook de datum, het tijdstip, de precieze snelheid van de voertuigen en de locatie van de camera zullen worden verwerkt. Ook hier is het aan de opsteller van het voorontwerp om de noodzaak en de relevantie van deze gegevens in het licht van het concrete doel dat wordt nagestreefd, aan te tonen en te rechtvaardigen.

72. **In het licht van de hierboven in de punten 60 tot en met 71 geformuleerde opmerkingen moet de bepaling van de categorieën van gegevens in het dispositief van het voorontwerp zodanig worden herzien dat de betrokkenen zich een duidelijk en voorspelbaar beeld kunnen vormen van de verwerkingen die met hun gegevens zullen worden uitgevoerd, voor zover de noodzaak en de relevantie van elke categorie van gegevens ten aanzien van elk nagestreefte doel in de memorie van toelichting naar behoren wordt gemotiveerd.**
73. Bovendien verplicht het beginsel van minimale gegevensverwerking tot **het gebruik van geanonimiseerde of gepseudonimiseerde gegevens indien het doeleinde van de verwerking op basis van die gegevens kan worden bereikt.**
74. " Uit de aanvullende informatie blijkt dat het uitvoeren van analyses, het invoeren van *"tools"* en het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek³⁹ zal plaatsvinden met behulp van gegevens uit verschillende gegevensbanken, die *"vaak fijnmazig aan elkaar moeten worden gekoppeld en ruimtelijk geaggregeerd"*, en dat Brussel Mobiliteit de ontvanger zal zijn van deze gegevens, die microgegevens of gepseudonimiseerde gegevens (afhankelijk van het geval) zullen zijn.
75. Wat anonimisering en pseudonimisering betreft, herinnert de Autoriteit de opsteller van het voorontwerp en de betrokken verwerkingsverantwoordelijke(n) aan de volgende beginselen, zoals blijkt uit de overwegingen die zij steeds in haar adviezen formuleert.
76. De Autoriteit verwijst naar advies 05/2014 van de Groep "artikel 29" inzake gegevensbescherming, voorloper van het Europees Comité voor gegevensbescherming, over anonimiseringstechnieken⁴⁰, en vestigt de aandacht van de opsteller van het voorontwerp op het feit dat de EDPB momenteel bezig is met de herziening van deze richtsnoeren (die tegen het einde van 2023 voor openbare

³⁸ Gezien het gevoelige karakter van deze gegevens in de zin van artikel 10 van de AVG, wordt aanbevolen deze gegevens geaggregeerd te verwerken op het niveau van "small cells" voordat ze aan andere gegevens worden gekoppeld, ter waarborging van de rechten en vrijheden van de betrokkenen (zie de opmerkingen in de punten 80 en volgende).

³⁹ Zie de opmerkingen hierboven met betrekking tot de precieze vaststelling van de doeleinden.

⁴⁰ Dit advies is beschikbaar op het volgende adres: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf

raadpleging zouden worden ingediend). Deze richtsnoeren kunnen van grote invloed zijn op de minimumkenmerken waaraan gegevens moeten voldoen om als geldig gepseudonimiseerd of geanonimiseerd te worden beschouwd.

77. De Autoriteit **is voorts van mening dat de memorie van toelichting van het voorontwerp informatie over de mogelijke anonimiseringsstrategieën moet bevatten** (in voorkomend geval, doet de opsteller van het voorontwerp er goed aan hierover een standpunt in te nemen, om de verwerkingsverantwoordelijke te begeleiden), overeenkomstig de wijze waarop bepaalde verwerkingsverantwoordelijken internationaal te werk gaan⁴¹. Transparantie met betrekking tot de gebruikte anonimiseringsmethode en een analyse van de risico's verbonden aan heridentificatie zijn immers elementen die bijdragen tot een weloverwogen aanpak van het anonimiseringsproces.
78. Voor de goede orde vestigt de Autoriteit er de aandacht op dat er een verschil bestaat tussen gepseudonimiseerde gegevens, die in artikel 4, lid 5, van de AVG worden gedefinieerd als gegevens die *"niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt"* en geanonimiseerde gegevens, die niet langer met redelijke middelen aan een bepaalde persoon kunnen worden toegeschreven, en dat enkel deze laatste geen persoonsgegevens meer vormen en dus overeenkomstig overweging 26 zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van de AVG⁴².
79. Derhalve, rekening houdend met de definitie van persoonsgegevens in artikel 4, punt 1), van de AVG⁴³, moet ervoor worden gezorgd dat aan de vereiste hoge normen voor anonimisering wordt voldaan⁴⁴ en dat de gegevens niet eenvoudigweg worden gepseudonimiseerd. De verwerking van gegevens, zelfs al zijn ze gepseudonimiseerd, moet immers worden gezien als een verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in de AVG.
80. Anderzijds, wanneer de verwerking van gepseudonimiseerde gegevens relevant is :
- moet worden verwezen naar het verslag van het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging betreffende technieken en goede praktijken voor pseudonimisering⁴⁵ ;

⁴¹ Zie bijvoorbeeld <https://centre.humdata.org/guidance-note-responsible-approaches-to-data-sharing/>

⁴² Voor meer informatie, zie advies 5/2014 (WP216) over anonimiseringstechnieken, 2.2.3., blz. 11 van de Groep artikel 29, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf

⁴³ Namelijk: «*alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene"); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identicator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identicator of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon*».

⁴⁴ De identificatie van een persoon slaat niet enkel op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen, maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.

⁴⁵ ENISA, <https://www.enisa.europa.eu/publications/data-pseudonymisation-advanced-techniques-and-use-cases> en <https://www.enisa.europa.eu/news/enisa-news/enisa-proposes-best-practices-and-techniques-for-pseudonymisation>;

- en moet deze verwerking worden geregeld met alle vereiste waarborgen en voldoen aan de heersende beginselen ter zake⁴⁶.

81. In het kader van het onderhavige voorontwerp, wanneer geanonimiseerde gegevens volstaan om studies en analyses uit te voeren, "tools" in te voeren, wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten, kunnen enkel dergelijke gegevens door de entiteiten/instellingen die verantwoordelijk zijn voor de desbetreffende gegevensbanken aan Brussel Mobiliteit worden meegedeeld, ook al is dit slechts in beperkte gevallen. In andere gevallen moeten zij worden geaggregeerd op het niveau van "small cells" die een voldoende minimale omvang hebben om ervoor te zorgen dat de gegevens voldoende geaggregeerd zijn. Er kan dus in geen geval sprake van zijn dat aan Brussel Mobiliteit persoonlijke gegevens worden doorgegeven, gezien de aanzienlijke inmenging van de mededeling van gekoppelde gegevens uit verschillende bronnen, in het recht op privacy en, bijgevolg, het recht op bescherming van gegevens, ten aanzien van het nagestreefde doel.
82. Het voorontwerp moet worden aangepast om de minimumgrootte van "small cells" van de betrokken analyse-eenheid te bepalen, als waarborg voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Een "small cell" kan bijvoorbeeld een wijk in Brussel of een groep mensen van minimale omvang betreffen.
83. Met betrekking tot de technische maatregelen die moeten worden genomen om minimale gegevensverwerking in het kader van de mededeling van gegevens aan Brussel Mobiliteit te garanderen, vestigt de Autoriteit de aandacht van de opsteller van het voorontwerp op het begrip "**differential privacy**"⁴⁷. Wat betreft de verwerking van persoonlijke gegevens die zijn verzameld in het kader van enquêtes om wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten, wordt Brussel Mobiliteit aanbevolen gebruik te maken van de mogelijkheid om cijfergegevens te gebruiken ("**computing on encrypted data**", via **homomorfe of volledig homomorfe encryptie en veilige meerpartijenberekening**)⁴⁸.

⁴⁶ Hetzelfde geldt voor het evenredigheidsbeginsel dat verwijst naar het specifiekere beginsel van "*minimale gegevensverwerking*" dat inhoudt dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, overeenkomstig artikel 5, lid 1, punt c) van de AVG.

⁴⁷ Zie met name in verband hiermee: in het algemeen, de uitleg verstrekt door het U.S. Census Bureau, <https://www.census.gov/programs-surveys/decennial-census/decade/2020/planning-management/process/disclosure-avoidance/differential-privacy.html>, en meer in detail, C. DWORK, A. ROTH, « The Algorithmic Foundations of Differential Privacy », Theoretical Computer Science, Vol. 9, nrs. 3–4 (2014) 211–407, beschikbaar via <https://www.cis.upenn.edu/~aaroht/Papers/privacybook.pdf> ; <https://opendp.org/>
<https://www.smals.be/nl/content/differential-privacy>; voor het laatst geraadpleegd op 10/11/2022.

⁴⁸ Zie in dit verband: <https://www.esat.kuleuven.be/cosic/projects/coed/>
 voor een eenvoudige toepassing van homomorfe encryptie, K. KURSAW, G. DANEZIS, M. KOHLWEISS, « Privacy-Friendly Aggregation for the Smart-Grid », PETS, 27 juli 2011, beschikbaar via <https://www.semanticscholar.org/paper/Privacy-Friendly-Aggregation-for-the-Smart-Grid-Kursaw-Danezis/8104944dab19c8c16656238686f0e90e9bb461a8>

e. Verwerkingsverantwoordelijke

84. Artikel 29, §1, van het voorontwerp bepaalt dat de Regering bij haar bestuur de entiteit aanwijst die verantwoordelijk zal zijn voor de verwerking van persoonsgegevens. In dit geval gaat het om het aanwijzen van Brussel Mobiliteit. De Autoriteit is van mening dat op die manier wordt voldaan aan de vereiste de verwerkingsverantwoordelijke met voldoende voorspelbaarheid aan te wijzen.
85. De Autoriteit maakt van de gelegenheid gebruik om erop te wijzen dat uit de in het voorontwerp beoogde verwerkingen blijkt dat Brussel Mobiliteit niet de enige entiteit is die verwerkingsverantwoordelijke zal zijn. De instellingen/entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de gegevensbronnen die worden geraadpleegd om de loting voor het samenstellen van steekproeven van de bevolking uit te voeren, en deze die worden gebruikt om de koppeling van gegevens uit te voeren, hebben eveneens verantwoordelijkheden als verwerkingsverantwoordelijke met betrekking tot de verwerkingsactiviteiten die zij moeten uitvoeren om het doel te bereiken van de door het voorontwerp ingevoerde regeling. Deze verantwoordelijkheden worden geacht te zijn vastgesteld door de norm die van toepassing is op instellingen/entiteiten die verantwoordelijk zijn voor gegevensbronnen en voort te vloeien uit de taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd krachtens deze norm.

f. Ontvangers van de gegevens

86. Krachtens artikel 29, §6, van het voorontwerp, na advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit, stelt de Regering de modaliteiten vast die specifiek van toepassing zijn op de in lid 2 beoogde doeleinden, die minstens de mogelijke ontvangers van de geraadpleegde persoonsgegevens omvatten.
87. Uit de aanvullende informatie blijkt dat worden bedoeld: *"met name de federale en lokale politie, de universiteiten of onderzoekscentra, het Centrum voor Informatica voor het Brussels Gewest (CIBG), het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (IBSA), Leefmilieu Brussel en Brussel Fiscaliteit". Indien nodig kunnen de gegevens ook aan andere gewestelijke en federale doorgegeven."*

88. Om te beginnen moet in herinnering worden gebracht dat, zoals blijkt uit punt 14 hierboven, de bepaling van de categorieën van mogelijke ontvangers van de persoonsgegevens een essentieel element is van de gegevensverwerking (en geen modaliteit), zodat de bepaling van deze categorieën van ontvangers moet geschieden in een rechtsnorm in formele zin, namelijk in dit geval, het voorontwerp, en niet aan de bevoegdheid van de Regering kan worden overgelaten. Dit sluit uiteraard niet uit dat het voorontwerp de Regering niet de bevoegdheid kan verlenen om de ontvangers van de gegevens te preciseren onder de in het voorontwerp bepaalde categorieën van ontvangers. Het voorontwerp moet derhalve dienovereenkomstig worden herzien.
89. Verder voorziet het voorontwerp daarmee in de mogelijkheid tot verdere verwerking van persoonsgegevens, na de verwerking waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld. Het wettelijke kader van een dergelijke gegevensverwerking is onderworpen aan de beginselen van voorspelbaarheid en rechtmatigheid, die vereisen dat **de essentiële elementen (met name het doeleinde, de categorieën van verwerkte gegevens en de categorieën van ontvangers van de gegevens) zijn vastgelegd in een rechtsnorm in formele zin, in dit geval een ordonnantie. Het voorontwerp moet derhalve in die zin worden herzien voor zover deze essentiële elementen in het huidige dispositief niet zijn opgenomen.** Indien de mededeling van de gegevens plaatsvindt met het oog op wetenschappelijk, historisch of statistisch onderzoek, wordt deze verwerking niet onverenigbaar geacht met het oorspronkelijke doeleinde, overeenkomstig artikel 89, lid 1, van de AVG, en is zij dus in overeenstemming met de AVG, op voorwaarde dat de verdere verwerking beperkt blijft tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor de uitvoering van dat wetenschappelijk of historisch onderzoek, of die statistische studie.
90. Indien het daarentegen de bedoeling van de opsteller van het voorontwerp is om de mededeling van de gegevens aan overheidsinstanties voor andere doeleinden toe te laten, moet dit in een democratische samenleving ook een **noodzakelijke en evenredige maatregel** zijn om de in artikel 23 van de AVG bedoelde doelstellingen te waarborgen, met inachtneming van de wetgeving inzake de taken van de betrokken overheidsinstanties.
91. In dit laatste geval moet het voorontwerp worden aangepast door duidelijk de wettelijke taken (waaruit in principe de doeleinden van de gegevensverwerkingen voortvloeien) van de betrokken ontvangende overheidsinstanties te omschrijven voor de uitvoering waarvan de verstrekking van de gegevens noodzakelijk is. Het verstrekken van persoonsgegevens, waaronder bijzondere categorieën van gegevens, aan andere overheidsinstanties die deze gegevens voor andere doeleinden zullen kunnen hergebruiken dan die waarvoor ze oorspronkelijk zijn verzameld, heeft een aanzienlijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen tot gevolg, hetgeen een dergelijke aanpak rechtvaardigt. De noodzaak en de evenredigheid zullen bovendien per geval, per ontvanger (en wettelijke taak) moeten worden beoordeeld (gegevens die buiten de sfeer van de

beoordeling en de ondersteuning van het mobiliteitsbeleid vallen om te worden hergebruikt in het kader van de tenuitvoerlegging van wetgeving voor andere doeleinden).

92. Voor de goede orde, wat betreft het sluiten van een protocolovereenkomst, overeenkomstig artikel 20 van de WVG, merkt de Autoriteit op dat het, naast het feit dat het geen rechtsgrondslag voor gegevensverwerking in de zin van artikel 6, lid 1, punt c), van de AVG kan vormen, alleen van toepassing is op de mededeling van gegevens van een federale overheidsinstantie⁴⁹.

g. Bewaartermijn

93. Krachtens artikel 5, lid 1, punt e), van de AVG, mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. In het licht van artikel 6, lid 3. van de AVG moeten in het ontwerp de (maximale) bewaartermijnen van de te verwerken persoonsgegevens echter worden vastgesteld en in het voorstel worden vermeld, rekening houdend met de verschillende doeleinden en categorieën van gegevens.

94. Artikel 29, §5, van het voorontwerp bepaalt in dit verband dat *"de persoonsgegevens ingezameld voor:*

1° de verwezenlijking van het doel vermeld in paragraaf 2, 1° worden maximaal vijf jaar bewaard;

2° de verwezenlijking van het doel vermeld in paragraaf 2, 2° worden maximaal tien jaar bewaard;

3° de verwezenlijking van het doel vermeld in paragraaf 2, 3° worden maximaal dertig jaar bewaard."

95. Gevraagd naar de noodzaak van elk van deze bewaartermijnen, antwoordde de afgevaardigde ambtenaar het volgende in verband met het doeleinde in 1°:

"Het is de bedoeling dat de persoonsgegevens die zijn verzameld in het kader van het samenstellen van steekproeven van de bevolking en de daarmee verband houdende contacten met het oog op het afnemen van enquêtes, worden bewaard gedurende de tijd die nodig is om de steekproef samen te stellen en de gegevens bij de geselecteerde personen te verzamelen, en maximaal 1,5 jaar. Gezien de snelle veroudering van deze gegevens (voornamelijk door verhuizingen), zal dit tijdsbestek heel vaak veel korter zijn.

De persoonsgegevens die worden gebruikt om contact op te nemen met de personen die hebben ingestemd om deel te nemen aan de enquête, zullen echter worden bewaard zolang als nodig is voor het afnemen van de enquête waarvoor de steekproef is samengesteld. Deze termijn is noodzakelijk, enerzijds in het geval van jaarlijkse enquêtes waarvoor geldigheidscontroles van de antwoorden en controles van de kwaliteit van het

⁴⁹ De verplichting om een protocol te sluiten is een aanvullende verplichting naar Belgisch recht die voortvloeit uit artikel 20 van de WVG en verband houdt met het verantwoordingsbeginsel (*accountability*), zie Aanbeveling nr. 02/2020 van de Autoriteit van 31 januari 2020, "De draagwijdte van de verplichting om een protocol te sluiten om de mededelingen van persoonsgegevens door de federale publieke sector te formaliseren", blz 02-2020, beschikbaar via de volgende link :<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-02-2020.pdf>

werk van de verwerkers in de maanden na afloop van de gegevensverzameling nodig zijn, en anderzijds, in het geval van de samenstelling van een panel van respondenten (identieke respondenten voor verschillende enquêtes). Dit maakt het mogelijk de ontwikkelingen inzake mobiliteit en verkeersveiligheid te evalueren, door dezelfde enquêtes met dezelfde steekproeven en met welbepaalde tussenpozen (bijvoorbeeld na 2 jaar) te herhalen.

Deze laatste periode kan echter tot 5 jaar oplopen, hetgeen de voor dit eerste doeleinde aangegeven bewaartermijn rechtvaardigt." (vertaald door de Autoriteit)

96. Met betrekking tot in 2° en 3° bedoelde doeleinden, antwoordde de afgevaardigde het volgende:

"(...) de evolutie van het verplaatsingsgedrag versnelt. De enquêtes die over dit onderwerp worden gehouden, worden soms bijgewerkt met een periodiciteit van meer dan tien jaar, die onvoldoende is en die Brussel Mobiliteit zou willen verhogen door frequentere of zelfs voortdurende enquêtes. Daarnaast wordt het Gewestelijk Mobiliteitsplan ook om de tien jaar bijgewerkt. Niettemin is een evaluatie van de uitvoering van het plan en de gevolgen ervan noodzakelijk om acties, zo nodig, aan te passen. In dit verband moet Brussel Mobiliteit bepaalde microgegevens of gepseudonimiseerde gegevens (afhankelijk van het geval) lang kunnen bewaren om voldoende betrouwbare vergelijkingen mogelijk te maken. Volledig geanonimiseerde gegevens maken het soms niet meer mogelijk de resultaten van lange en kostbare enquêtes met elkaar te vergelijken, omdat de geografische verdeling of bepaalde variabelen per enquête anders gegroepeerd zijn. In bepaalde gevallen werd in de ene enquête een andere weging toegepast dan in de andere, hetgeen betrouwbare vergelijkingen ook in de weg staat. Voor bepaalde types gegevens (bijv. verplaatsingsenquêtes) is het dus een noodzaak". (vertaald door de Autoriteit)

97. Wat betreft de bewaartermijn van 5 jaar voor het samenstellen van de steekproeven van de bevolking, stelt de Autoriteit vast dat deze op algemene wijze is vastgesteld, zonder rekening te houden met de verschillende categorieën van betrokken gegevens. De Autoriteit is echter van mening dat een kortere bewaartermijn moet worden bepaald voor de gegevens van personen die hebben geweigerd deel te nemen aan de enquête en die, in principe, niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de controle/validering van de enquête waarvoor de steekproef was aangevraagd. Wat betreft de gegevens van de personen die aan de enquête hebben deelgenomen en hun contactgegevens, neemt de Autoriteit akte van de aanvullende informatie, maar beveelt zij de opsteller van het voorontwerp aan om deze in de memorie van toelichting op te nemen teneinde bij te dragen tot de transparantie en de voorspelbaarheid van de opslag van de gegevens.

98. Wat betreft de bewaartermijn van 10 jaar voor gegevens die zijn verzameld om studies, enquêtes uit te voeren en tools in te voeren, begrijpt de Autoriteit dat een dergelijke termijn noodzakelijk lijkt, gezien het feit dat het gewestelijke mobiliteitsplan om de tien jaar wordt bijgewerkt en een evaluatie van de uitvoering van het plan en de gevolgen ervan noodzakelijk is om de acties, zo nodig, aan te passen. Het verdient echter aanbeveling om deze uitleg in de memorie van toelichting

op te nemen om aldus bij te dragen tot de transparantie en de voorspelbaarheid van deze gegevensverwerking.

99. Wat betreft de bewaartermijn van 30 jaar voor gegevens die zijn verzameld om wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten, herinnert de Autoriteit eraan dat gegevens die worden bewaard met het oog op wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek langer mogen worden bewaard, op voorwaarde dat de vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen (bij voorkeur anonimisering). Volgens de Autoriteit kan uit de aanvullende informatie niet kan worden opgemaakt om welke reden een bewaartermijn van 30 jaar noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden, aangezien de evolutie van het verplaatsingsgedrag versnelt en het de bedoeling van het voorontwerp is om frequenter enquêtes te houden. De Autoriteit verzoekt de opsteller van het ontwerp in de memorie van toelichting de noodzaak van de bewaartermijn van 30 jaar te rechtvaardigen.

OM DEZE REDENEN,

is de Autoriteit

van mening dat de volgende wijzigingen in het voorontwerp noodzakelijk zijn:

- de doeleinden van de beoogde gegevensverwerkingen verduidelijken en preciseren in het licht van de in de punten 26 t.e.m. 31 geformuleerde punten;
- een analyse maken van de noodzaak en evenredigheid van het verstrekken aan Brussel Mobiliteit van gegevens uit verschillende gegevensbronnen om analyses uit te voeren, "tools" in te voeren en wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten en dit, in voorkomend geval, in de memorie van toelichting rechtvaardigen (punten 33 t.e.m. 37);
- de noodzaak en evenredigheid aantonen en rechtvaardigen van het verrichten van wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek in het licht van de in punt 38 gemaakte opmerkingen;
- de authentieke gegevensbronnen preciseren die zijn geraadpleegd voor het trekken van steekproeven van de bevolking (punt 41) en de noodzaak van het gebruik van elke betrokken gegevensbron rechtvaardigen (punt 43);
- de regels vastleggen voor het houden van steekproeven van de bevolking (punt 46) en de kwaliteitscriteria preciseren die voor de loting zijn vereist overeenkomstig punt 47);
- de gegevensbronnen vermelden die zijn geraadpleegd om analyses uit te voeren, "tools" in te voeren en wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten (punt 51), en de noodzaak van het gebruik van elke geraadpleegde gegevensbron rechtvaardigen (punt 52);
- uitdrukkelijk bepalen welke categorieën van gegevens (zullen) worden gebruikt voor welk(e) doeleinde(n) (punt 56);
- de noodzaak en relevantie aantonen van elke categorie van gegevens ten aanzien van elk van de nagestreefde doelen (punt 57);

- het woord 'maximaal' in artikel 29, §3 schrappen (zie punt 59);
- de bepaling herzien van elke categorie van gegevens in het licht van de in de punten 60 t.e.m. 71 geformuleerde opmerkingen, en in de memorie van toelichting de noodzaak en relevantie van elke categorie van gegevens ten aanzien van elk nagestreefde doel, rechtvaardigen (punt 72);
- in de memorie van toelichting informatie opnemen over anonimiseringsstrategieën die kunnen worden overwogen (punt 77);
- duidelijk maken dat alleen gegevens die zijn geaggregeerd op het niveau van "small cells", geografisch of een groep personen, mogen worden gedeeld met Brussel Mobiliteit en vervolgens worden gekoppeld aan gegevens uit andere gegevensbanken (punten 56 en 81);
- de minimumgrootte aangeven van de "small cells" van de betrokken analyse-eenheid (punt 82);
- de categorieën van ontvangers van de betrokken persoonsgegevens bepalen (punt 88);
- het nagestreefde doeleinde aangeven, evenals de categorieën van gegevens die later aan de betrokken categorieën van ontvangers worden meegedeeld, en ervoor zorgen dat deze mededeling een noodzakelijke en evenredige maatregel is om de in artikel 23 van de AVG bedoelde doeleinden te waarborgen, indien deze mededeling andere doeleinden nastreeft dan wetenschappelijk of historisch onderzoek of een statistische studie (punt 89);
- voorzien in een bewaartermijn van minder dan 5 jaar voor de gegevens van personen die hebben geweigerd om deel te nemen aan de enquête (punt 97);
- in de memorie van toelichting de reden opnemen waarom de bewaartermijn van 10 jaar noodzakelijk is voor gegevens die zijn verzameld om studies en enquêtes uit te voeren en "tools" in te voeren (punt 98);
- in de memorie van toelichting de noodzaak rechtvaardigen van een bewaartermijn van 30 jaar voor gegevens die zijn verzameld om wetenschappelijk, historisch en statistisch onderzoek te verrichten (punt 99).

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur